

Frågor och svar om utbildningsförvaltningens utredning om Öppna skolplattformen

Innehåll

Frågor och svar om utbildningsförvaltningens utredning om Öppna skolplattformen	1
Frågor och svar om utbildningsförvaltningens utredning av Öppna skolplattformen	3
Vad handlar utbildningsförvaltningens utredning om?	3
Vad har utredningen kommit fram till?	3
Vad blir nästa steg?	3
Har ni gjort en polisanmälan och när ska den lämnas in?	3
Har utbildningsförvaltningen brutit mot lagen?	3
Vad är det för personuppgifter som öppna skolplattformens app hämtar från Stockholms stads system idag?	4
Har Öppna skolplattformen begått något brott?	4
Utbildningsförvaltningen säger att API:erna för skolplattformen inte är öppna, hur kan de då vara så lättillgängliga för externa användare?	4
Vem har tagit beslutet att utbildningsförvaltningen ska göra denna polisanmälan?	4
Behöver jag som vårdnadshavare vara orolig för mina barns personuppgifter?	4
Varför stänger utbildningsförvaltningen inte ned skolplattformen för vårdnadshavare?	4
Hur ser utbildningsförvaltningen på initiativet med den Öppna skolplattformen?	5
Frågor och svar om utbildningsförvaltningens anmälan av personuppgiftsincident	7
Utbildningsförvaltningen har gjort en anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten IMY. Varför det?	7

Vad händer efter en anmälan till IMY?	7
Barn och ungdomars personuppgifter finns i Stockholms stads egen app. På vilket sätt är det ett problem att andra appar som Öppna skolplattformen använder samma personuppgifter?	8
Fördjupande frågor och svar om Stockholms stads skolplattform och Öppna skolplattformens applikation	9
Om säkerheten nu är så dålig att detta måste polisanmälas och IMY kopplas in – varför stänger ni då inte skolplattformen?	9
Öppna skolplattformen tycker att utbildningsförvaltningen ska skriva ett så kallat personuppgiftsbiträdesavtal med dem. Varför gör ni inte det?9	
Hur skiljer sig Öppna Skolplattformens app mot vanliga webbläsare som Chrome och Edge?	10
Tusentals vårdnadshavare har köpt Öppna skolplattformens app och många tycker den är bättre än stadens egen. Vad gör ni nu för att underlätta vardagen för alla de som har blivit hjälpta av Öppna skolplattformen?	10
Vad har alla turer runt öppna skolplattformens app kostat hittills?	10

Frågor och svar om utbildningsförvaltningens utredning av Öppna skolplattformen

Vad handlar utbildningsförvaltningens utredning om?

Utbildningsförvaltningen har gjort en utredning av juridiken kring Öppna skolplattformens betal-app, som utan medgivande behandlar information från Stockholms stads skolplattform.

Vad har utredningen kommit fram till?

Utredningen visar att det kan föreligga ett dataintrång enligt brottsbalken, brott mot dataskyddsförordningen och intrång i upphovsrätten när Öppna skolplattformen eller andra leverantörer skapar egna applikationer baserat på personuppgifter ur Stockholms stads it-system.

Utredningen visar också att det finns svårigheter utifrån dagens lagstiftning att tillåta utveckling av it-tjänster från leverantörer som utbildningsförvaltningen inte har ett avtal med.

Vad blir nästa steg?

Utbildningsförvaltningen behöver göra det som kan göras för att säkra ansvaret för barn och ungdomars personuppgifter

Eftersom Öppna skolplattformens applikation bereder sig tillgång till och behandlar uppgifter från Stockholms stads skolplattform är det utbildningsförvaltningens bedömning att det troligen är frågan om ett dataintrång.

Utbildningsförvaltningen väljer därför att göra en polisanmälan och få händelserna utredda.

Har ni gjort en polisanmälan och när ska den lämnas in?

Utbildningsförvaltning lämnade 19 april in en polisanmälan om misstänkt dataintrång.

Har utbildningsförvaltningen brutit mot lagen?

Det är inte upp till oss att bedöma. Utbildningsförvaltningen har i början av april gjort en anmälan till IMY, eftersom vi misstänker att det sker personuppgiftsincidenter. IMY beslutade den 15 juni att avsluta ärendet som rör anmälan, utan att utveckla de bakomliggande skälen till beslutet. Vår förhoppning är att få en tydligare bild av hur rättsläget ser ut när svaren från polisanmälan rörande dataintrång samt kammarrättens beslut om API:erna för skolplattformen är att anse som allmän handling.

Vad är det för personuppgifter som öppna skolplattformens app hämtar från Stockholms stads system idag?

Idag hämtar öppna skolplattformens app uppgifter om elever och namn på skolans personal.

Har Öppna skolplattformen begått något brott?

Det vet vi inte. Utbildningsförvaltningen anmäler misstanke om brott till polisen så att det kan utredas. Vår bedömning är att personerna och företaget bakom Öppna skolplattformen kan ha gjort sig skyldiga till **dataintrång** enligt brottsbalken när de utan tillstånd berett sig tillgång till stadens API:er. (se nästa fråga för förklaring vad ett API är)

Utbildningsförvaltningen säger att API:erna för skolplattformen inte är öppna, hur kan de då vara så lättillgängliga för externa användare?

Ett API är en uppsättning funktioner och anrop, som möjliggör för exempelvis en app att få åtkomst till uppgifter i ett it-system. Stockholms stads API:er är inte lättillgängliga för externa användare. Det krävs att en person har avancerade kunskaper om programmering för att återskapa ett API genom att läsa av den kod som skickas till och från stadens it-system och sedan bygga ihop en "egen" uppsättning funktioner och anrop till ett eget API. När en extern app använder detta egna API, för att hämta uppgifter i skolplattformen, fungerar det som en slags "bakdörr". Det har utbildningsförvaltningen inte givit tillåtelse till.

Vem har tagit beslutet att utbildningsförvaltningen ska göra denna polisanmälan?

Beslutet om att göra en polisanmälan har fattats av utbildningsdirektören i Stockholms stad.

Behöver jag som vårdnadshavare vara orolig för mina barns personuppgifter?

Nej, inte i nuläget. Utbildningsförvaltningen följer hur Öppna skolplattformen bereder sig tillgång till personuppgifter. Så länge öppna skolplattformen endast visar vårdnadshavares egna uppgifter bedömer utbildningsförvaltningen att vårdnadshavare inte behöver vara oroliga.

Varför stänger utbildningsförvaltningen inte ned skolplattformen för vårdnadshavare?

Utbildningsförvaltningen har beslutat att fortsätta låta startsidan för vårdnadshavare inom skolplattformen vara öppen inom den närmaste tiden, trots att det sker överföring av personuppgifter till Öppna skolplattformens app.

Det beror på att det skulle bli en omfattande påverkan på verksamheten om skolplattformens startsida stängdes ner. En nedstängning av vårdnadshavarnas sidor på skolplattformen skulle innebära en högre risk för personuppgifterna eftersom skolorna då skulle behöva kommunicera med vårdnadshavarna på ett mer osäkert sätt.

Med anledning av den pågående pandemin finns det ett ökat behov för skolorna att kunna kommunicera med vårdnadshavarna. I närtid kommer utbildningsförvaltningen vidta åtgärder för att höja säkerheten. Det innebär till exempel sämre möjligheter för tredjepartsapplikationer att kunna hämta personuppgifter från startsidan.

Under tiden följer utbildningsförvaltningen hur Öppna skolplattformen bereder sig tillgång till personuppgifter och utvecklar Öppna skolplattformens app.

Hur ser utbildningsförvaltningen på initiativet med den Öppna skolplattformen?

Utbildningsförvaltningen har vid flera tillfällen träffat personerna och bolaget som utvecklat Öppna skolplattformen och förklarat hur vi jobbar som myndighet och vår syn på hur vi tar det ansvar vi har enligt lagen.

Utbildningsförvaltningens högsta prioritet är ansvaret gentemot våra elever och vårdnadshavare. Förvaltningen måste prioritera att skydda deras integritet.

Det är tråkigt att behöva göra begränsningar som försvårar för denna typ av initiativ. Utvecklarna bakom appen har många intressanta tankar och idéer.

Användardriven IT-utveckling är intressant men behöver gå hand i hand med lagstiftning och ansvar för att säkra personuppgifter. Det bästa för alla parter hade varit om vi visste om detta var juridiskt möjligt innan Öppna skolplattformen publicerade sin app.

Därför har utbildningsförvaltningen bett utvecklarna av Öppna skolplattformen att avvakta med sin publicering i väntan på att vi har svaren på många av de komplexa juridiska frågeställningarna.

Eftersom utvecklarna av Öppna skolplattformen inte avvaktat med sin publicering har utbildningsförvaltningen flera gånger bett utvecklarna att ta ned sin app. Utbildningsförvaltningen är enligt Integritetsskyddsmyndigheten ansvariga även för personuppgifter som behandlas av Öppna skolplattformen.

Frågor och svar om utbildningsförvaltningens anmälan av personuppgiftsincident

Utbildningsförvaltningen har gjort en anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten IMY. Varför det?

Utbildningsförvaltningen bedömer att Öppna skolplattformens app orsakar en personuppgiftsincident i Stockholms stads skolplattform så länge personuppgifter hämtas från skolplattformen och behandlas i fristående appar utanför utbildningsförvaltningens kontroll.

Utbildningsförvaltningen är enligt dataskyddsförordningen ansvarig för säkerheten kring de personuppgifter – till exempel namn, adresser och telefonnummer – som finns i it-systemen. Så länge uppgifterna finns i Stockholms stads it-system kan utbildningsförvaltningen ta det ansvaret.

När någon annan använder uppgifter som finns i stadens it-system och skapar egna produkter med de uppgifterna, hamnar uppgifterna utanför utbildningsförvaltningens kontroll vilket innebär risker för säkerheten kring personuppgifterna.

Det kallas för att ha upptäckt en ”personuppgiftsincident” och det är vi skyldiga att anmäla till tillsynsmyndigheten (IMY). IMY beslutade den 15 juni att avsluta ärendet som rör anmälan, utan att utveckla de bakomliggande skälen till beslutet.

Mer om personuppgiftsincidenter finns att läsa på Integritetsskyddsmyndighetens webbplats:

<https://www.imy.se/lagar--regler/dataskyddsförordningen/personuppgiftsincident/>

Vad händer efter en anmälan till IMY?

Utbildningsförvaltningen är skyldig att anmäla personuppgiftsincidenter skyndsamt. Efter det inleder Integritetsskyddsmyndigheten en granskning av ärendet och beslutar om de ska gå vidare. Om Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) beslutar att inleda en utredning/tillsyn av incidenten har myndigheten flera olika åtgärder som den kan vidta, allt från varning till sanktionsavgifter och förbud att använda tjänster. IMY beslutade den 15 juni att avsluta ärendet som rör anmälan, utan att utveckla de bakomliggande skälen till beslutet.

Barn och ungdomars personuppgifter finns i Stockholms stads egen app. På vilket sätt är det ett problem att andra appar som Öppna skolplattformen använder samma personuppgifter?

Utbildningsförvaltningen har inget avtal med Öppna Skolplattformen. Därmed finns inte den insyn och kontroll som krävs enligt dataskyddsförordningen.

Det är fortfarande utbildningsförvaltningen som har ansvaret för dessa personuppgifter enligt bestämmelserna i dataskyddsförordningen. För att kunna ta det ansvaret kan användare utan tillstånd från utbildningsförvaltningen inte tillåtas använda uppgifterna från Stockholms stads skolplattform.

Eftersom barn och ungdomars personuppgifter anses vara särskilt skyddsvärda är de API:er som hanterar åtkomsten till dessa uppgifter inte öppna för andra användare än de som staden har avtal med och har godkänt.

Fördjupande frågor och svar om Stockholms stads skolplattform och Öppna skolplattformens applikation

Om säkerheten nu är så dålig att detta måste polisanmälas och IMY kopplas in – varför stänger ni då inte skolplattformen?

Skolplattformen innehåller många delar. Den är ett viktigt redskap för många elever och lärare, särskilt nu under pandemin är de digitala verktygen i plattformen viktiga. Därför har vi främst prioriterat att jobba med de delar i plattformen som riktar sig till elever och lärare. De delar som vänder sig till vårdnadshavare är också viktiga och nu jobbar vi med de delarna.

De uppgifter vi hanterar i skolplattformen handlar till stor del om barn och ungdomar, deras namn, telefonnummer och hemadresser. Så länge personuppgifterna finns i stadens skolplattform har vi möjlighet att ta ansvar för dem på det sätt vi ska enligt dataskyddsförordningen.

Men när andra väljer att använda de uppgifter som finns i våra system för att skapa en egen produkt med de uppgifterna kan vi inte längre ta vårt personuppgiftsansvar på det sätt som förordningen kräver och då behöver vi uppmärksamma Integritetskyddsmyndigheten på att vi har en pågående så kallad personuppgiftsincident.

Öppna skolplattformen tycker att utbildningsförvaltningen ska skriva ett så kallat personuppgiftsbiträdesavtal med dem. Varför gör ni inte det?

Ett biträdesavtal bygger på att det finns en annat avtal i botten, därför kan vi inte upprätta ett personuppgiftsbiträdesavtal med dem. Utbildningsförvaltningen måste ha en affärsöverenskommelse för att kunna skriva ett biträdesavtal och för detta krävs en upphandling enligt lagen om offentlig upphandling.

Dessutom är syftet med ett biträdesavtal att biträdet förbinder sig att bara behandla personuppgifter för stadens räkning enligt stadens regler.

Hur skiljer sig Öppna Skolplattformens app mot vanliga webbläsare som Chrome och Edge?

Öppna Skolplattformens app kommunicerar, till skillnad från de vanliga webbläsarna, inte med stadens webbservrar. Öppna skolplattformens app kommunicerar direkt med stadens API:er.

Tusentals vårdnadshavare har köpt Öppna skolplattformens app och många tycker den är bättre än stadens egen. Vad gör ni nu för att underlätta vardagen för alla de som har blivit hjälpta av Öppna skolplattformen?

Det är förstås viktigt att användarupplevelsen är positiv och helt uppenbart upplever de som köpt Öppna skolplattformens app att gränssnittet och användarvänligheten är bättre än stadens app.

För Stockholms stads skolplattform ligger fokus just nu på säkerhetsuppdateringar och att göra förbättringar i gränssnittet för stadens egen app för vårdnadshavare. Nu finns till exempel tydligare navigeringsmenyer och snabbänkar till funktioner som används ofta.

Vad har alla turer runt öppna skolplattformens app kostat hittills?

Det har framförallt kostat arbetstid. Kostnaden i form av pengar har inte varit så stor hittills. De pengar som har använts är medel som annars skulle använts för nyutveckling.